

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Magyarországon: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés iránt lehetőleg gyorsan sziveskedjenek intézkedni, hogy a lap szétküldése fönnakadást ne szenvedjen. — — — — —

TOLLHEGYEN.

— október 2.

(Hazafias munkások.) A vér nem tagadja meg magát. Azt hazudták a munkásoknak, hogy nekik nem hazájuk Magyarország, ennelfogva hazátlanok. — Csakhogy azt is vették észre, hogy Ausztria érdekében mozgósítják, tehát mégis országért, még pedig olyan országért kellene a saját hazájuk ellen hazaárulást elkövetni, a melyhez maguknak semmi közük. Csak azért, hogy az erőszakos Jakobokányiak zsebelhessenek, daskálkodhassanak. Ez észretéritette őket, addig 60.000 nemzetközi volt az előcsahosok hatalmában, máig kilépett közülök 54.000 munkás. Maguk maradnak a Jakobok, mint a káposztatorzsa a hó közt. Mert a vér nem tagadhatja meg önmagát, munkás véreink a nemzeti törekvések lobogója alatt sorakoznak.

*

(Október 6.) Rudnay főkapitány betiltotta mind a szocialisták, mind a polgárság és egyetemi ifjak fáklyás-zenéjét. Igaz, hogy Jakobokányisták később jelentették be, bizonyára a főkapitány megrandeléséből, a maguk felvonulását, de hát most a munkások helyett és becsületes cége alatt fosztogató, rabló és gerárdalkodó csöcselék az előbbvaló; nem pedig a nemzet polgársága és ifjusága. — Meglőtte a bakot Rudnay főkapitány ur, mert az alkotmányvédő polgárság fáklyás-zenéjét október 6-ának kegyeletes napján rendezik, akkor pedig ott lengenek felettünk a tizenhármak véres szellemei s oly szavakat intéznek hozzánk, a melyeket majd megmagyarázunk Bécsnek és szolgahadának!

*

(Kucséber-árak) A nemzeti jogok értékes kincseért küzdünk, ők pedig Fejérváryt, a vén kucsébert küldik közénk. Jó pénzért potom-kucséberárakkal akarják a szemünket kiszurni. Nem kell potom portéka, nem szerenesejáték a nemzeti küzdelem, a vén kucséber csufosan kiebrudaldik a közéletből.

*

(Fejérvári — a tükör előtt) Ismét kinevezik miniszterelnöknek. Ő pedig oda áll a tükör elé és így szól a másához:

„— Tisztelt elődöm, van szerencsém bemutatni az utódját. Most döntük el, ki szegyenkezzék közülünk a másikért?..

*

(A különbség?) Mi a különbség a teljes abszolutizmus és a Fejérváry báró színelges abszolutizmus közt. Az ázsiai kolera, a Fejérváryaké a kolera nostras. Mindkettő ellenében fertőztelenítsük a levegőt.

Ez is munkáskérdés.

— okt. 2.

Mentsük meg a magyarországi munkástársadalmat. Ma, amikor az emberi jogok sok nemes küzdelme folyik, amikor a népjogokért való háboruban a munkástársadalomra is jövő vár, többszörös intelemmel szól hozzánk a kötelesség: mentsük meg a magyarországi munkástársadalmat!

Mitől? Hogyan? Ez itt a kérdés. Az elsőre a következő a felelet: Az alkoholizmustól. Mert ez is munkáskérdés. A második kérdésre már hosszú a válasz. Egy egész mentő akció, egy nagy részletességgel, sok gondal kidolgozott program.

Szomorú jelenség nálunk, hogy a munkástársadalom nagyrészt rabul ejtette a pálinkaivás szenvedélye. Ha a kimutatásokat nézzük, az alkoholizmus terjedésének következő elosztódását látjuk Magyarországon. Az alkoholizmus rabjai nagyrészt a munkások. Következnek utánuk a hegyvidékek lakói. kiváltkép a nemzetiségiek, ezek közt is leginkább az oláhok. Még legkevésbé üzik a pálinkaivást az alföldi magyarok.

Ezzel a számbeli elosztással szemben a legsürgősebb szükség tehát a munkástársadalom megmentése. Külföldön, így nevezetesen Angliában többféle erre irányuló intézkedés és intézmény van, amelyek már is látható eredményekben mutatják a maguk hasznosságát. Pedig Angliában csak apró, társadalmi csoportosulás, szervezkedő egyesülés útján indult meg az alkoholizmus elleni akció, a különböző mértékletességi egyesületek adták az első lökést a nagyobb, általánosabb mozgalomnak, amelyet aztán sietett az állam gondoskodásába venni és törvényekkel támogatni.

Nálunk minden kudarcot vall, ami társadalmi kezdeményezésből indul ki. Ennek jórészt az az oka, hogy nincs

együttműködő, együtt érző társadalomunk. Magyarországon tehát az ily irányú törekvés sikerét csak az biztosíthatja. Ha az állam kezdi, folytatja és fejezi be. Mindig csak az állam.

Hát lássuk, mit tehetne az állam. Mindenekelőtt törvényt alkothatna. E törvény korlátozná az alkoholfogyasztást, amit úgy lehetne keresztülvinni, hogy orvosi vélemény alapján átlagosan megállapíttatná, hogy mennyi alkohol nem árt meg egy embernek. Koresmárosok, vendéglősök azon a mértéken túl nem adhatnának egy és ugyanazon embernek i alt. Ez a korlátozás ugyan nem tökéletes, de mégis jelent valami eredményt.

Az állam szigorúan megtiltana, hogy gyárak, nagyobb munkahelyek közelében koresmák nyitassanak.

A munkásokat vasárnap kell kifizetni, vasárnapra azonban be kell zárni a pálinkaméréseket.

Ez és sok ehhez hasonló sok más intézkedés kell ahhoz, hogy az alkoholizmus elleni küzdelem némi eredményre vezessen. Sőt szabad ezen a téren olyan messze menni, amennyire csak egy emberszerető társadalmi mentőmozgalom elmehet. Törvényt kellene alkotni az iszákosság ellen. E törvény szelleme az volna, hogy büntetéssel sújtja az iszákosságot.

Ez volna a helyes, okos és céltudatos politika. Attól pedig ne riadjon vissza az állam, hogy egyik legfőbb állami jövedelmét, a szeszfogyasztást veszítené el ezekkel az intézkedésekkel. Ami veszteség érne ezen a téren, fel nem éri azt soha az a rendkívüli jelentőségű haszon, amelyet emberanyagban, megmentett életben, munkaerőben visszahadít magának.

Nem tudjuk, mik lesznek az eredményei a kérdés elég gyakori felmerülésének. De ha azzal a komolysággal és lelkiismeretességgel vezetik végig a magyar társadalmi és állami vezetők a maguk ily irányú feladatát, amint azt Angliában tették, akkor elhisszük, hogy ez nemcsak ideális mozgalom, hanem céltudatos, komoly és becsületes mentőmunkásság!

Politikai hírek.

— **Képviselő választás.** S. A. Ujhelyről jelentik hogy ott ma folyt le a képviselőválasztás, melyen Buza Barnát függetlenségi programmal egyhangulag S. A. Ujhely képviselőjévé választották.

Már megérkeztek az őszi férfi-, női- és gyermek cipők **Glück Ede** legnagyobb cipő-áruházában Debrecen, Fiac és Kossuth-u. sarok, a kistemplommal szemben. — Szép és jó minőségű cipőket olcsón csak nálam lehet vásárolni.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

— október 2.

Ma és holnap folyik a nagy készülődés egy újabb küzdelemre. Az összes pártok konferálnak e két napon. Ma délelőtt volt az első tanácskozás; a vezérőrbizottság ülése. Délelőtt 11 órakor vette kezdetét és oly sok tárgy került az ülésen megvitatás alá, hogy délután is folytatni kellett. A vezérőrbizottság mai ülésén jelen voltak: Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Bánffy Dezső báró, Batthyányi Tivadar gróf, Szederkényi Nándor, Barabás Béla, Polónyi Géza, Zichy Jenő gróf, Vázsonyi Vilmos, Derányi Ignác, Kaas Ivor báró, Hoek János, Gullner Gyula és Sággy Gyula, Andrassy Gyula grófot, aki egy lengyelországi vadászatról csak estére fog visszaérkezni Hadik János gróf helyettesítette.

Tiltakozások.

A vezérőrbizottság mindezekelőtt megvitatta azt a tiltakozó határozati javaslatot, melyet elfogadott végett a pártok konferenciája elé terjesztenek. Aztán sok időt vett igénybe a szeptember 23-iki fogadtatás ellen való tiltakozás megvitatása. Egyik fő tárgya volt a vezérőrbizottság ülésének az a kérdés, hogy október 10-én az elnapolás dacára miként helyezik vád alá a kormányt.

A bukottak értekezlete.

A szabadelpvűpárt délután 6 órakor tartott ülést. Ezt megelőzte az intéző bizottság ülése, amely a pártkonferencia vitaanyagának előkészítésével foglalkozott. A párt vezére Tisza István gróf a déli órákban érkezett a fővárosba.

(Fejérváry óhaja.)

A mi a megoldást illeti, arról a legkülönbözőbb verziók keringenek. A szabadelpvű párt körében bizonyosra veszik a Fejérváry kormány újból való kinevezését egy igen liberális és szocialis reformokban gazdag programmal. — Azt hiszik, hogy Fejérváry Géza báró miniszterelnök szerdán audenciára megy a felségéhez. A hírek természetesen ellenőrizhetetlenek és ehhez hozzá teszi a félhivatalos jelentés: de annyi bizonyos, hogy a miniszterelnöknek az a „legfőbb óhaja“, vajha a koalíció venné át a kormányzást.

(Uj fordulat.)

Szerdán aztán valószínűleg a bécsi udvar keríti a kezébe a szerepet: Fejérváry Géza Bécsbe megy s minden valószínűség szerint mint kinevezett miniszterelnök tér vissza Budapestre. Hogy az egész izgalom fokozottabb tüzzel lobogjon fel és vigye beláthatatlan következtések elé az országot.

Politikai körökben ma már kétséget sem fűznek a válságnak ehhez a fordulatához. A vezérőrbizottság is befejezett ténynek tekintette Fejérváry Géza kinevezését és ehhez alkalmazta állásfoglalásait a különböző kérdésekben, melyek ma hosszabb időre lekötik a baloldal magatartását. A mai ülés foglalkozik a nemzethez intézendő manifestum készítésével megbízott albizottság javaslatával, megállapítja azt a határozati javaslatot, melyet a képviselőház október 10-iki ülésén gróf Andrassy Gyula fogja előterjeszteni, határoz a vádindítvány letárgyalásának módja felett, amelyet most már semmi körülmények közt nem halasztanak tovább.

(A vezérőrbizottság ülése.)

A vezérőrbizottság mai értekezlete, — mint budapesti tudósítók táviratozza — a késő esti órákban ért véget. Ezen az értekezleten foglalkoztak a többek között Rudnay Béla főkapitányok a tegnapi fáklyásmenetet betiltó végzésével. A vezérőrbizottság a főkapitány ezen eljárásában céltudatos támadást lát a fővárosi polgárság véleményének megnyilatkozása ellen nyílt bevallása annak, hogy Rudnay és Kristóffy a rendbontás és az anarchia védnökeikül szegődtek a midőn a fáklyásmenetet betiltották. Lelkesedést keltett azonban, az a nagy és gyönyörű terv, hogy október hatodikán a polgárság állást foglal az alkotmány mellett és magasztosan ünnepleni fogja a vértanuk emlékéért mint az élők. Az élők ünneplése kelthet ellenvéleményt a más felfogásuaknál, de oly ember nem képzelhető, ki nem forna egygyé vértanuinak kegyeletes ünneplésének eszméjével.

Méltóbb is a mostani szomorú napokban büszkén gyászolni vértanuinak, mint diadalünnepeket ünni, holott még dul a harc és még messze a diadal. Batthyány mauzóleumához, a vértanu miniszterelnök porladó csontjaihoz záradokolni: nemesak kegyeletes, ünneplés, hanem erőforrás amaz alkotmányért folytatott küzdelemre, melyért Batthyány vértanui halált halt.

A vezérőrbizottság holnap ismét ülést tart.

(Tiszáék a darabantok ellen.)

A Szabadelpvűpárt is megmozdult végre hogy a nap nap után nagyobb és nagyobb hullámokat verő alkotmányellenes cselekedetek ellen állást foglaljon. A szabadelpvűpárt ma este értekezletet tartott, a melyen Tisza István gróf indítványára határozati javaslatot fogadtak el a nemzet ellenes mozgalmak letörésére nézve.

A Tisza féle indítványban a darabant kormányt felhívják, hogy Goluchovszkynak és Gautschnak a magyar választási reform kérdéseibe való beavatkozását tisztázza. Együttel rosszalását fejezi ki a javaslat a Fejérváry gárdának. *Sajnálkozik továbbá azon, hogy a király nyilatkozata ellenjegyzés nélkül jelent meg, ami alkotmányellenes eljárás.* Végül kijelentik, hogy a kiegyezés revíziója ezen időben aggasztó mert a válság ez által súlyosabb lesz. A mi pedig az önálló vámterületet illeti, az a mai, vagyis a jelenlegi kiegyezés kereteiben is biztosítva van.

Az értekezleten felmerült még az a kérdés is, hogy vajjon a párt ne foglalkozzék a királyi deklaráció első pontjával is? Erre nézve azt határozták, hogy felesleges, mert a párt 1903. évi katonai programjával bármily ellentétes értelmezést kizártnak tart.

(A hazaárulók Bécsben.)

A fődarabont generális, Fejérváry és Kristóffy belügynök ma Bécsbe utaztak. Ez az utazás — mint politikai körökben híre jár — nagy eseményekkel függ össze.

(A horvátok és a válság.)

Fluméből táviratozzák, hogy a horvát, dalmát és ausztriai képviselők ma kezdték meg több napos értekezletüket, a melyen elhatározzák, hogy a magyar válság ügyében megvitassák állásfoglalásukat.

Debrecen város közgyűlése.

— Második nap. —

— október 2.

(Saját tudósítónktól) A szombaton félbemaradt városi közgyűlést ma délután folytatta Debrecen város törvényhatósági bizottsága. A közgyűlés bár nem volt olyan látogatott, mint az első napon, mégis elevenebb élet uralkodott már a kezdettől fogva is. A késő esti órákig tartott a tárgysorozat megmaradt pontjainak tárgyalása.

Vitatkozás volt bővíben. Tárgy is akad hozzá. A legfontosabb volt a sütőiparosok megrendszabályozására alkotott szabályrendelet tárgyalása, a mely több mint másfél óra hosszat tartott s olyan szigorú paragrafusokkal bővült, hogy ezek után szinte nagyon rossz dolog ma Debrecenbe sütőiparos-
ságot üzni.

A másik terjedelmes vita adó ügy volt az olajútó rendezésének kérdése. Itt már a jóakarát buzogott a derék városatyákban, a mikor is elhatározták, hogy az olajútóban lakó emberek részére a telket négyszögölenként 1 koronáért adják el.

A közgyűlésen Domahidy elemér főispán elnökölt, a ki a közgyűlés jegyzőkönyvnek hitelesítését kedd délután 3 órára tüzte ki.

A közgyűlésről részletes tudósításunk a következő:

A tárgysorozat 25. pontja, melylyel a közgyűlés ma megkezdődött a város külterületén való építkezésekre vonatkozó szabályrendelet volt. A tanács a szabályzatot beterjesztette a közgyűléshez. Mielőtt a tárgyaláshoz hozzáfogtak volna Márton Imre indítványt tett, hogy a szabályrendeletet, tekintette fontos voltára, a város nyomassa ki s osztassa szét a bizottsági tagok között és csak áttanulmányozás után vegyék fel ezt a pontot újra a jövő havi közgyűlés tárgysorozatára.

Az indítványt elfogadják.

(30 korona póthitel.)

A körkémence folyó kiadásainak fedezésére a tanács 30 ezer korona megszavazását javasolta a közgyűlésnek.

Márton Imre kérdést intéz, vajjon ez az összeg meghozza-e a kellő hasznot?

Vecsey Imre felvilágosítást ad a kérdésre utána Márk Endre szal fel, kijelentvén, hogy nem érti, hogy a körkémence nagy forgalma mellett miért kell póthitel.

Ezután még Oláh Károly és Juhász Ignác szólottak a tárgyhöz s a közgyűlés a póthitelt megszavazta.

(A pék szabályrendelet.)

A debreceni pékek, cukrászok és sütők műhelyeiben tapasztalt rendtelenségek a tanácsot szabályrendelet alkotására késztette. A szabályrendelet, mely a tisztaságra nézve sok fontos és üdvös dolgot tartalmaz, a közgyűlés alapos vita tárgyává tette.

Többek felszólalása után a szabályrendeletet némi módosítással elfogadták. A legérdekesebb módosítás az ugynevezett „prézli“ ügy volt. A prézli tudvalevőleg megmaradt süteményből készülő morzsa, a melynek előállítását a bizottsági tagok egészségtelennek tartották. Szükséges volt tehát a szabályrendeletet azzal a paragrafussal kibővíteni, a mely szerint ezentul a felmaradt süteményeket felmorzsolva emberi élelemre eladni tilos.

(Aprébb ügyek.)

Ezután a bakos féle telek megvétele tárgyában tett tanácsi javaslat került tárgyalásra. A telket a tanács a megvétele javasolja építési szempontból. Juhász Ignác szerint mielőtt a megvétel felett határozná a közgyűlés, be kell várni az építkezési szabályrendelet tárgyalását. Márk Endre kije-

lenti, hogy nincs joga egy polgárember építkezését meggátolni a közgyűlésnek. Vagy meg kell venni a telket, vagy megadni az építési engedélyt. A közgyűlés a tanácsot a megvétel iránt Bakossal való tárgyalással megbizta.

Az epreskert 1904. évi szárszámadását elfogadják, azután.

A város a siketnépek intézkedésének 20 ezer koronás alapítványt tett, a melynek alapuló oklevelét felolvasták.

(Az olajútó rendezése.)

Az olajútó végleges rendezése céljából a tanács beterjesztette a terveket és a megveendő telkek árát. E szerint 19 telket elad, hogy ily módon két utcát nyerhessen a város.

Szántó Sámuel kifogásolta tervezetet, mert a telek lakosaira nézve nem méltányos. Javasolja, a már ott lakó emberek, ha nem is egészen hát apránként fizetessék meg a telek árát.

Magoss György főügyész a javaslatot nem ajánlja, mert hiszen a város az olajútó szegény embereivel szemben mindig méltányos volt. De ha már méltányos akar továbbra is lenni a város, ajánlja, hogy a föld négyeszőgölét ezeknek az embereknek 2-3 koronáért adják el.

Varga Lajos a tanácsi javaslat azon részét kifogásolja hogy a telekvásárló szegények, 1905. dec. 31 ig tartoznak bejelenteni és a vitelár 1/2 részét kifizetni. E helyett méltányosnak tartja a vételár 1/2 részét a jövő év július 1 én befizeteni és a telek négyeszőgölét 2 koronára szállitassék le.

Juhász Ignác kijelenti, hogy mielőtt **bervet készítettek jó lett volna kimu atást beszerezni** vajjon hány család lakik ott: Most tél idején lelketlenség volna őket kitenni. Am azonban azok a lakosok bizonyára jogos birtokokosok a régebbi hatóság engedélye folytán. Hosszas fejtegetés után indítványozza, hogy a telkek négyeszőgölét 1 koronáért adják a szegény embereknek.

Megyasszai Dezső helyesli a telekszabályozást, azonban a tervek ellen kifogása van. Azt indítványozza, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy az építkezést az olajútóban csak 309 négyeszőgölnyi területen engedélyezi azután.

A közgyűlés ezután kimondotta, hogy az olajútó rendezésével a teleket négyeszőgölentekint egy koronáért adja az állandó lakosok részére. A vételár egyharmadrészét 1906. augusztus elsején tartoznak befizetni.

(A város címere.)

Kardos László nagykereskedő a város címerét óhajtja használni. A tanács tavasolja a címer használati jogát 500 kor. díj mellett kiadni.

Az összeget a városi tisztviselők nyugdíjalapja javára fordítanák.

(Apróságok.)

Várad Józsefnek az asztalos ipar téren való tovább képzésre 400 korona segélyt szavazott meg a közgyűlés 1905. évre.

Mile Pál nyugdíjigény jogosultságát alapította meg a közgyűlés, majd néhány kisebb ügy elintézése után véget ért.

A koalíció üdvözlése.

Fáklyásmenet okt. 6-án.

A nemzet — Budapesten.

— okt. 2.

(Saját tudósítónktól.) Rudnay Béla főkapitány tudvalevőleg betöltötte a polgárság fáklyásmenetét, minek következtében az alkotmányvédők polgárok végrehajtó bizottsága Vássonvi Vilmos indítványára elhatározta, hogy érzelminek megnyilatkozását véget október 6-án, a vértanuk napján a polgárság híronul Batthány Lajosnak, a vértanumintesterelnöknek a kerepesi temetőben lévő mauzóleumához.

E határozathoz képest Habóthy Sándor végrehajtó bizottsági elnök Hédekvári Lehel dr. orsz. képviselő kíséretében ma délelőt megjelent Rudnay Béla főkapitánynál, hogy a kivonulást nála b jelentette, illetve az engedélyt tőle kikérje.

Rudnay Béla a bejelentést tudomásul vette és a kivonuláshoz a hatósági engedelmet megadta.

Ez alkalommal a következő megállapodás jött létre: A kivonuló polgárság délután 2 órakor gyülekeznek az országház előtti és a Szabadság-téren.

A menet 3 órakor elindul és az alkotmány utcán, Váci köruton, Podmaniczky utcán, Teréz és Erzsébet köruton és Kerepesi uton kivonulnak a temetőbe s az I. számú kapun keresztül vonulnak a Batthány-mauzóleumhoz, ahol hazafias beszédek és dalárdák éneke után a Kossuth sir érintésével a III. kapun kivonulnak s ott szétoszlanak.

A rendezőbizottság felhívást intéz a vidékhez. E felhívásban kéri azokat a vidéki köröket, testületeket, és társadalmi egyesületeket, amelyek az október 3 iki fáklyásmenetre Budapestre akartak jönni, hogy ettől a szándéktól most már álljanak el.

Ellenbea csatlakozzanak az október 6 iki nagy gyászmenethez, hogy annak impozáns voltát és fényét emeljék és demonstrálják az egész világ előtt, hogyan tartja a magyar becsben nagyjaink kultuszát és mennyire tömörül, ha alkotmányának védelméről van szó . . .

Egyház és iskola.

Iskolaszéki ülés A debreceni ev. ref. egyház iskolaszéke ma délután 5 órakor az egyház tanácstermében ülést tart, melynek tárgyai a tanítótest. elnök választás és folyó ügyek.

NAPI HIREK.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

Előfizetési felhívást nyitunk a „Szabadság” jövő október decemberi évnegyedére.

A „Szabadság”-ot tizennégy napon át — a hétfői számok kivételével — **ingyen küldjük szét.** Ezen számok elfogadása nem jár semmi kötelezettséggel.

Minden hónapban ingyenes **Jegyzék naptárt** boesátunk minden előfizetők rendelkezésére.

Előfizetési feltételeink a régiak: **Évnyegyedre 3 k., vidékre 5 k.**

Ajánljuk lapunkat a n. é. közönség pártfogásába.

Debrecen, 1905. október 2.

A „SZABADSÁG” kiadóhivatala
(Csapó-utca 9. szám.)

Lehullott az őszi rózsa . . .

— okt. 2.

Szeretek bolyongni a sírok halottjai között, porladó szívek felett. Ott érzem én magam jól, a temető csendes magányában, a néma halottak birodalmában.

Van is, miért járok ki a temetőbe, ott fekszik egy testi lelki jóbarátom. Megnézem mindig a sírját, tavaszkor beültetem kedvence virágaival, árvácskával, nefelejtsel.

Még az ifju álmok rózsa mezéjén állott, hisz még oly fiatal volt.

Abrándos ifju szívével megszeretett egy barna lányt. A lány nem vette komolyan, játékot űzött a fia szerelmével. Egy ideig csalogatta, hitegette, majd rá sem nézett többé.

—

Atól kezdve szegény fiura meghal minden a világon, nem gondolt a jövővel, mely ugy sem hozhat neki mára többé örömet.

Csak a jelennek élt, bánatát vig fiuk társaságában, cigány s pezsgő mellett akarta feledni. Eljárt minden mulatságra, táncolt, mulatott.

De a hűtlen képét csak nem tudta elfeledni.

Egy mulatságból hazatérve, levetette magát a pamlagra, keservesen sirt, mit is ér már neki az élet, ha szíve, boldogsága össze van törve, tündérialmai szétvannak foszolva.

Tekintete önként a pamlaga felett függő fehér elefántcsontnyelű pisztolyára esett, felugrik fektéből, leszámolva miudennel e világon, felhuzza a ravaszt, szívének irányozza is a pisztoly — — — megtette kötelességét.

Tudós orvosok, szerető szívek környezték a nagy beteget.

Én is naponként felkerestem, vigasztaltam, majd elmulik a sebláz édes jó barátom, ismét egészséges lesz, beszélt a szép jövőről, hogy el megy hozzá, mégagszer, megkéri, hogy szeresse, ne tartsa el magától, legyen az ő drága kis felesége.

De ezek a vágyak, remények nem teljesedtek, barátom állapotba csak nem javult.

Nagybetegek halk hangján kérty, hogy olvassuk fel neki valamit Reviczky költeményeiből s e versnél:

Nem akarok újra élni
Nem kívánok vissza térni,
Sem az égbe, sem a földbe,
Csak aludni mind örökre —

— Zokogva temette fejét párnájába, siratta szomorú életét, csalódot szerelmét.

Agóniába esett. Meghalt, Sirjánál elhuzattuk kedvenc nótáját:

„Lehullott az őszi rózsa levele.”

Svarcz Jenő.

Napról-napra.

— október 2.

Hát megint miniszter légyen Fejérváry, Kinek az alkotmány csupa lárifári . . .

Uralomra jutnak Jakabokányiek, Haza helyett ur lesz a nemzetköziség.

De mi azért győzünk, ha ma nem, ugy holnap,
Ha valami harcban szépen elpáholnak.

— **A rendőrorvosi vizsgálatok.** Debrecen város törvényhatóságának tegnap tartott ülésén figyelemre méltó momentum volt az, a midőn Domahidy Elemér főispán a rendőrorvosi vizsgálatoknak gyakoribb megajtására hívta fel a főorvos figyelmét. Ez a körülmény mindenesetre elég fontos arra, hogy külön is foglalkozzunk vele. A mult akárhányszor beigazolta, hogy a rendőrorvosi vizsgálatnak különösen közegészségügyi tekintetekből nagy jelentősége van s ennek tulajdonítható az az üdvös intézkedéseket tartalmazó szabályrendelet is, a melyet a város tegnapi közgyűlésén alkotott a süttő iparosokról. Ezen szabályrendelet kapcsolatosan mondotta ki a főispán, hogy a süttő műhelyek megvizsgálása első feladatává kell, hogy legyen a rendőrorvosoknak. Hosszabb vitára adott alkalmat e kijelentés a közönség szempontjából a közgyűlés végül is elhatározta, hogy a tanács révén utasítja a főorvost rendőrorvosi vizsgálatoknak gyakoribb megajtására — Ez az intézkedés nem csak a süttőiparosokra terjed ki, hanem mindazon kerekedőkre, akik élelmiszert árulnak. Így aztán erős a remény, hogy sok hamisított és romlott élelmiszer vásárlásától a közönség meg lesz védve.

— **Kinevezés.** Do nahidy Elemér főispán Balogh Sándor közigazgatási gyakornokot t. b. aljegyzővé nevezte ki.

— **Október 6.** Az aradi gyásznapot, ama 13 martirhalált Szenvedett félisten emlékét kegyelettel üli meg a debreceni színház. A bibor és gyász című pályamester történelmi dráma kerül e napon színre s egy aradi poéta: Farkas Ferenc prologusát fogja szavalni Szakács Andor előadás előtt.

— **Az októberi időjárás.** Meteor, a jeles idő jós eltalálta az idő járást. Megjósolta az esőt, van is benne részünk két nap óta. A szeptember 29-iki csomópont hatás köre esős, csapadékos, hűvösnek ígérkezett, sőt még október hó elején is, úgy, hogy egész 8 ig igen változó, inkább kellemetlen, mint kellemes időjárásban lesz részünk. Csak e dátumot követőleg remélhetünk állandóbb, derült, sőt még meleg időt, amennyiben a bolygók részéről e jelleg derült, meleg. Ehhez jön még, hogy ezen időben kell újra a Nap felénk fordított felén lenniük azon fölt-esoportoknak, amelyek a szeptemberi derült, meleg napokat, ha kizárólagosan nem is hozzák, de nagyban emelték azoknak ebbeli jellegét. Ha tehát addig tönkre nem mentek még a föltek, akkor októberben is elősegíthetik az ugynevezett vénasszonyok nyarát. Október vége újra hűvös és nedvesnek ígérkezik, valamint november eleje is, a midőn meglepetésben is részesülhetünk, amennyiben egy hirtelen fagy is beállhat a november 5-iki csomópont hatáskörében. A szőlősgazdák jól teszik, ha korán takarnak, mert ez az év a hirtelen meglepetésekben bővelkedik.

— **Eljegyzés.** Dr. Varga Elemér tegnap jegyet váltott Latinovics Mihály kultur mérnök kedves leányával Idával.

— **Az ipartestületi betegsegélyző** pénztár igazgatósága folyó hó 4-én, szerda délután 6 órakor igazgatósági ülést tart, amely ülésen a nevezett pénztárnál megüresedett számfeljöti állás töltetik be.

— **Romlott tej a piacon.** A tejhamisítás az egyetlen manipuláció, mely nagyon jól jövedelmez. A közönség közül azok, akik a piacon szerzik be tejszükségletüket nem egyszer fordulnak panasszal a rendőrséghez, hogy hamisított, élvezhetetlen tejet adnak el. Így járt tegnap Fekete Mártonné, Arany János-utca 38. szám alatti lakos, aki tegnap reggel a Simonffy utcai piacon egy Orosz Istvánné nevű Tócskerti lakostól 2 liter tejet vásárolt. A tej vízzel vegyített és romlott volt. A becsapott asszony mikor erről meggyőződött, elvitte azt dr. Szalay Béla kerületi orvoshoz, aki megállapította, hogy a vásárolt tej élvezése az egészségre nagyon ártalmas. A csaló árusító ellen a rendőrség megindította az eljárást.

— **Böske mulatni vágyott.** Kraft Henrik Hatvan utca 18. sz. a lakos tegnap este a színházba ment családjával. A lakást távollétük idejére Szilágyi Erzsébet nevű cselédjére bízta, aki unalmában kiállott a kapuba nézelődni. A jóképű leánynak csakhamar akadt szórakoztatója egy peckes baka személyében, akivel sétálgatni kezdett az utcán. Majd csalogató szavára elment vele mulatni az Otthon kávéházba otthagya a lakást Isten számára. Mikor Krafték hazamentek a színházról zárvatalták a lakásukat és az Erzszi szolgálónak se hire, se banya. Az bizony nagyban polkázott a bakája karján, mialatt gazdája pukadozott mérgében. — **A szegény emberen gyöngyözött az izzadság,** mikor végre rátalált a léha leányra, aki nem sokat tördött a gazdája boszankodásával. Csak úgy foghegyrű feleselgetett neki és odalökte ehébe a lakása kulcsát. Aztán vissza se ment többé szolgálói helyére. Kraft Henrik szökés miatt fel is jelentette a rendőrségen.

— **Borzalmas öngyilkossági kísérlet.** Budapestről írják: Csikes M hely cipész a minap összeveszett a feleségével Garda Katalinnal. Az elkeseredett asszony kiment Gödöllőre, ott egy mezőn leöntötte a ruháját spirítusszal, azután meggyújtotta. A mikorra észrevették, borzalmasan összeégett. Veszedelmes sebével a Rókus kórházba vitték.

— **Csalás gyűrűvel.** Olesón kinált szép aranygyűrűt megvételre Grünstein Ignác Papp Imre szobafestőnek. Csábitó áron csekély 6 koronáért. Opál a köve és benne a próba, tessék megnézni adta elő nagyszóbbossággal az ószeres. Ajándék! gondolta magában aki megvette a cimos kinézésű ékszeret. Am később megbánta a vásárt, mert kitűnt, hogy a gyűrű közönséges vörösréz-ből van és testvérek között sem ér többet mint 30 fillért. E kellemetlen feltekezés után a becsapott ember nyomában a rendőrségre sietett és család címén feljelentette a szélhámos régészt.

— **Halálos esés.** Megirtuk tegnapi számunkban, hogy Kiss Mihály Rakowszky u. 9. szám alatti lakos napszamos vasárnap délután ittas állapotban az Árpádtéren összeveszett egy Nagy József nevű emberrel, aki úgy földhöz vágta, hogy eszméletlenül terült el a kövezeten. A szerencsétlen ember még tegnap délutánig sem nyerte vissza eszméletét. Dr. Varga Emil kerületi orvos ismét megvizsgálta és nagyon aggasztónak, válságosnak mondja állapotát. Ugy látszik, hogy az esés következtében súlyos agyrázkódást szenvedett. Beszállították a kózkórházba.

— **Szakosztályi választmányi ülések.** Az órák és borbélyok tegnap délután az ipartestület tanácsstermében szakosztályi választmányi ülést tartottak. Az ülésen az e hó 5-én megtartandó rendes havi előjárásági ülés tárgysorozatát készítették elő.

— **Tolvaj cseléd.** Harangi György Piac utcai vendéglősnél szolgált Récz Flóra cseléd leány, honnan azonban már olyan emendőfélben volt. A langyos szívé és zsiros szagu dézsahölgy ugyanis jegyben járt, boldog menyasszony volt. És mint ilyen nehezen is várta már, hogy a maga asszonya lehessen. Mivel pedig hő óhajlásának teljesítésétől már csak rövidke idő választotta el, hát igyekezett is úgy kéz alatt minden olyan apróságot, amely a házi tűzhely körül szükségeltetik beszerezni. A gazdája azonban észrevette, hogy a Flóra leányzó ezen buzgólkodása az ő kárára történik. — A vendéglő konyhájából ugyanis egymásután tűnedeztet el egy egy tányér, pohár, evőeszközök, a lakásból pedig ruhadaraboknak, különösen fehérneműeknek kelt lábuk. Készség sem fér hozzá, hogy ebben a dologban a szolgálat sejtették ludasnak és fel is jelentették őt a rendőrségen.

— **A békekomédiások.** Nem lehet mosoly nélkül hallgatni azokat a nagyhangú kijelentéseket, melyeket a békeegyesületek hangoztatnak most a keletázsiai nagy háboru befejezése után. Valósággal úgy tűntetik fel a dolgot, mintha az ő agitációjuk érdeme volna a portsmouthi békekötés. A maguk érdemének mondják azt is, hogy Roosevelt elnök oly nagy szeretettel, hűvel és buzgalommal exponálta magát és ki akarják tüntetni az Unio elnökét azzal, hogy a Nobel-féle békedíjat neki akarják adni. Igen komoly képpel vitatják, hogy kit illet tulajdonképpen a bekedija Passy, a nagy békész, körülbelül a szegyet fején találta, amikor kifejtette, hogy Roosevelt elnök állásánál és befolyásánál fogva nem fogadhat el bárminemű kitüntetés is a békészekről. Azt persze nem említette, hogy a háboru különben is befejeződött volna, mert mindkét hadakozó fél már megelégette a dolgot. Kimerültek itt is, ott is; az oroszok beérték a verességgel, melyet kaptak; a japánok az eredménnyel, melyet elértek. Roosevelt pedig ambíciójának és egyéni becsvágyának hódolt, a mikor magát a béke érdekében exponálta; hisz

ezzel maradandó emléket állított magának a világhistóriában. Azonban a békekomédiásoknak sauciókra van szükségük most a háboru után. Háborukat megakadályozni nem tudnak, a leszerelés eszméjét kivívni nem tudják. Így tehát egymásnak adományoznak díjakat, hogy így dokumentálják a gondolkozók előtt haszontalanságukat.

— **Jubiláló jegyzőegylet.** A zalamegyei községi és körjegyzők egylete Zalaegerszegén ünnepelte fennállásának 25 ik évfordulóját. Az ünnepélyre a tagoknak mintegy felerésze jelent meg. Az ünnepi beszédet Kovács Gyula egyesületi elnök tartotta. Az egyesület történetét Vass Miklós egyesületi jegyző írta meg és olvasta fel. Elhatározták, hogy az ünnepélyről emlék albumot adnak ki, a melyben minden jegyző neve is benne lesz.

— **X LETZTER JÓZSEF** fényképész, festészeti és fényképnagyítási műterem Pestvárosi 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárásánál levő szobákban.

— **X Használja a híres Hajdusági pedrót.** Egy dohoz 50 fillér. Kapható Grosz Nagy Ferenc gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca Arany-egyetemgyógyszertár.

— **X Szép és biztos mellékkereset.** Tanítók, jegyzők, papok, vagy oly egyének, kik a szőlőszedőhöz csak némi idő is értenek és oly vidéken laknak, hol a szőlő megéri vagy a hol a filoxéra a szőlőket már elpusztította és ennek következtében azok újból lennének beültetendők, tehát a hol szőlőműveléssel foglalkoznak: szép, állandó és biztos mellékkeresetre tehetnek szert, ha címüket beküldik: „Hirdetési iroda“ Budapest, váci utca 20 b.

— **Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.**

Huszonöt bot.

Összeesküvés Kristóffy ellen.

Az árulás.

Budapest, október 2.

(Saját tudósítónktól) Biztos forrásból értesülünk a felől, hogy Kristóffy belügyi ügyvivő ellen formális összeesküvés forraltak. Az összeesküvés célja nem volt valami nagyon veszedelmes, egyszerűen az volt a terv, hogy Kristóffy urat, a kit általában a Zeysig röpirat értelmi szerzőjének, úgy szintén a hazálan szociálista előcsahosok felbőrölőjének tartanak, *alapos fenytékben részesítsék*. Az összeesküvés társaság tagjai között voltak budapesti polgárok, hírlapírók, sport emberek, egyetemi ifjak, hazafias és keresztény szociálisták stb. Összesen huszonöt ur ember adta egymásnak becsületeszavát, hogy a terv végrehajtásától el nem állanak.

Tudósítónk minden állásfoglalás nélkül, a következőkben közli az eset részleteit:

(A kis korcsában.)

Józsefvárosi kis korcsában vagyunk, a melyben olesón és jól étkeznek, anyagi javakkal nem tulságosan megáldott intelligens egyének. Leginkább egyetemi polgárok, kishivatalnokok, magánhivatalnokok, gyógyszerész- és kereskedő segédek, egy éves önkéntesek stb. még pedig igen szép számmal. A kiszolgálást ügyes, szép és e mellett tisztességes leányok végzik.

Az egyik, a többiektől távol eső, különfülkében elhelyezett asztalt rendes társaság tartja esténeként elfoglalva. Ennél leginkább ellenzéki hírlapírók viszik a szót.

A Zeysig-botrány felmerültével különös izgalommal beszéltek meg ezt a szennyes históriát. A közfelfogás oda hajlott, hogy ebben a dologban Kristóffy belügyvivő játszott a főszerepet.

— Akárki legyen, jegyezte meg a társaság legidősebb tagja, az megérdemelné, hogy huszonötöt verjenek reá...

(A „huszonöt.”)

— Ha megérdemelné, kapja fel az eszmét egy különben hallgatag természetű ur, hát akkor ki is kell neki szolgálatni . . .

— Könnyű azt mondani, jegyzi meg egy gyógyszerész De hát hogy juttassuk illő rendeltetési helyére a gyönge huszonöt pálcát? . . .

— Kishittük vagytok! felel meg nála szokatlan bőbeszédűséggel a hallgatag ur. Hát savóvá lett már a magyar ifjak buzogó vére? Hát ne lehetne két tucat magyar ifjat kapni arra a célra, hogy a magyar nemzet vezéreire szórt rázalmakat megtorolják? Hát nem volt már arra eset, hogy egy elszánt eszelekedet sok ármanyusk utját vágja? Szóvetkezni, összeesküdni kell, itt a kezem, én állom a mit elvállalok!

A társaság nagyon, de nagyon elgondolkodott a hallottakon. Kiitták a boraikat s haza mentek a leányok.

(Meg lesz az összeesküvés.)

Ezenközben a budapesti sajtó leleplezése világhosszra tették, hogy itt Apponyit, Bánffy akarják ártatlanul bemártani, valamint azt a meggyőződést keltették a közönségben, hogy a Zeysig féle rópirat forrása Kristóffy belügyvivő körül keresendő.

A kis társaságban nőtt az elkeseredés. Mind hevesebben tárgyalták a botrányos rópirat ügyét.

— Csak a körmeim közé kaparíthatnám azt a peckos belügyvivőt! jegyzi meg az egyik ifju.

— Nem nehéz dolog, szólal meg az utóbbi napokban nagyon is beszédessé vált „hallgatag ur.” Kristóffy ur a Margit színeten tartózkodik s e mellett a néptelen fasorokban erős sétákat követget el . . .

Ez döntött. Az ifjak elhatározták, hogy Kristóffy belügyvivő megkapja, a mit neki szántak.

(Hogy szervezkednek?)

A kis vendéglő nyájas kisasszonyai egy idő óta igen rossz néven vették, hogy a törzsasztal őket nem hívja — mint rendezés — egy kis beszélgetésre, hanem a tagok egy idő óta el is maradoznak ugyan mit forralhatnak?

Nagy okuk volt minderre az uraknak. Ezentul minden este más más helyen találkoztak. Körülbelül négy-öt nap tanácskozás után megalakították a „Füstély” kompániát (ez volt a nevük) s becsületszavokat adták, hogy az összeesküvésről idegennel nem beszélnek, magokat a három tagu bizottság rendelkezéseinek alávetik. Huszonötön voltak, annak jeléül, hogy huszonöt gyönge érintést szántak a kegyelmes urnak.

(Az elnadrágot nadrágot kap.)

Gavallér ember mind az a huszonöt összeesküvő. Egy kis pénzt raktak össze, azon a legelső szabóműhelyek egyikében — az angol szabónál — olyan nadrágot vásároltak, a melyet Kristóffy ügyvivő ur szókott viselni. Elegáns, szép ruhadarab volt. Ott hagyják a terv végrehajtásának színhelyén, a kegyelmes ur — hogy esetleg kényes helyzetbe ne kerüljön a rajta megsérülő öltöny miatt — azután tüstént fölveheti.

(A haditer.)

Pontosan meghatározott nap, este 7 órakor vonul ki az egész társaság. A kegyelmes ur szívélyes ovációktól tartván, szorgosan kerüli a közönséget. Többnyire a margitizigeti romok közt szokott kegyes elmékedésekben elmerülni. Itt várja meg két ifju a kik megérkezéséről tudósítják a közelben, elszórtan elhelyezett társakat. Hívására előszállingóznak, aztán benyomulnak a kiszemelt helyre. Ekkor nem sokat beszélnek, hanem — öröket állítva több irányban — lefűlelik Kristóffy és egy tenyeres talpas munkás kiszolgáltatója jó mogyoróta pálcával nékire a jó erős huszonötöt. Munkájuk végeztével, átadják a nadrágot és egy az esetre vonatkozó okiratot. Minden a

régi jó idők stílusában fog lefolyni. Azután történnék, a minek történnie kell . . .

(Az ámulás.)

A kitűzött idő előtt két nappal a háromtagu bizottság meghívót kap a főkapitánytól. Tudták, miről lesz szó. Elhatározták — persze — hogy társaikat nem árulják el. Megjelentek Rudnay főkapitánynál.

— Uraim — kezdő az államrendőrség látható feje — mindenről értesültem. Lásák, nem magyar embernek való, sőt különben is rut dolog az összeesküvés. Ifju még gondolatlanúságnak tartom, a mit forraltak. Bizonyos feltételek mellett azért meg nem történnék veszem az egész összeesküvést . . .

— Mi légyen az? kérdezték az urak.
— Először is ha megmondják, ki bízta föl az urakat erre a vakmerő tervre.

(A lóláb.)

Ahá! az ifjak tisztában voltak azzal, hogy a főkapitány ur nagyon szeretné, ha a koalíciós vezérek valamelyikének nevét hallhatná . . . A fiuk azonban nem voltak tökkelütöttek. Nem történt semmi, az sem főbenjáró bűn, a mire szövekeztek. A „hallgatag ur” kijelentette, hogy őket nem bízta föl senki, mert az egész összeesküvés nem volt egyéb fiatalos tréfánál . . .

A főkapitány kissé meggondolkozott és így felelt:

— Elég a botrány, többet ne halmozunk össze: jobb szeretem magam is, ha tréfának tekintjük. Becsületszavunkat kérem arra nézve, hogy magok sem veszik az ügyet komolyan és többé nem is gondolnak ilyen hadarságokra, az összeesküvést pedig abba hagyják . . .

Ezt a három ifju társai nevében is becsületszavára fogadta.

(Az új nadrág.)

— A nevetség ői, mondá a hallgatag ur. Elhiszem, hogy nem firtatják tovább ezt a furá dolgot.

Az összeesküvő kompánia feloszlott. Még csupán egy ténykedést intéztek el. Az új nadrágot postán elküldték Kristóffy ügyvivő urnak.

„Viselje békén és sérülés nélkül . . .” Igy hangozott az öltöny legkényesebb részére tűzött felírás.

SPORT.

Galamblovó verseny. E hó 8 án a nagyerdei sportterem galamblovóverseny lesz. A sorrend a következő: Lovászet kezdete d. e. 9 órakor. 8 órától 9 óráig próbálgalombok. 9 órától tiszteletdíjak és poullok (tét versenyek.) Lőszabályok gyanánt az O. M. G. Egylet szabályai mérvadók. Hűdög buffét egész nap a közönség rendelkezésére áll. — Ezen meghívó beléptijegyül szolgál. A versenyben résztvenni óhajtok felkérésemek, hogy részvételüket október 4-ig írásban (Szent Anna utca 25 szám alá) tudassák.

SZINHAZ.

MŰSOR.

Kedd, okt. 3. „Katinka grófnő,” operette.

Szerda, okt. 4. „Katinka grófnő,” operette.

Csütörtő, okt. 5. „Váljunk el,” vigjáték. (Markovics Margit felléptével.)

Péntek, okt. 6. „Bibor és gyász,” dráma.

Szombat, okt. 7. A debreceni színház főnállásának 40 éves jubileuma.

* **Katinka másodsor.** Hűvös Iván és Faragó Jenő operettjének mai, második előadása bizony félházi előtti folyt le. Az előadás nem utolsó érdeme, hogy a szereplők minden szavát teljesen lebeszélte értani. Zilahyné gyönyörűen énekelt, sok tapsot aratott Főti Frida és Radó Anna. A férfiak közül kitűnt férfias szep hangjával Arkosi

Vilmos, pompás kómikumával Polgár Sándor. Furesán hatottak a publikummal nevetkésztő pásztorfiu, a trombitász, mikor már a trombitások nem fújták, a keretökben társalgó ősi képet, valamint azt is, hogy az álomlátó Katinka grófnő egyetlen valamire való női toalettel sem tudott eleinte álmodni. Az előadás többi része — a szegény női kart kivéve — tisztességes nivóra mozgott.

* **Lisistrata.** A Zilahy rezsím második énekes újdonsága Lisistrata lesz, a melyben részt vesz az egész énekes személyzet, élén Zilahynéval. A darab bemutatás előadása a jövő hétre esik.

* **Markovics Margit debüje.** Markovics Margit, a színtársulat drámai személyzetének eme kiváló tagja csütörtökön a Véljunk el ben mutatkozik be a debreceni közönségnek, mint szalon szubrett. Az előadás érdekességét emeli, hogy Zilahy Gyula is fellép benne, aki a Nemzeti színházban e darabban sok-sok zajos sikert aratott. Ő maga rendezi a darabot is, a melynek zsur-jelenete bizonyára feltűnést fog kelteni rendezés tekintetében is. Markovics Margit fellépésé iránt igen nagy az érdeklődés, mert az a hír előzte meg, hogy éppen olyan kiváló drámai szende, mint társalgási színész. . .

* **Katinka grófnő.** Ma kedden és holnap szerdán ez a kedves zenésű operett kerül színre, hogy mindenik bűbáló közönség gyors egymásutánban láthassa a szezon első énekes újdonságát. A darab harmadik előadásán jelen lesz a szerző Hűvös István maga is.

TAVIRATOK.

Halmay letartóztatása ellen.

Budapest, okt. 2. A budapesti ügyvédi kamara ma rendkívüli ülést tartott, a melyen tiltakozott Halmay Elemér ügyvéd, Zsigány védőjével szemben a rendőrség által tanúsított eljárás ellen. Az ügyvédi kamara szolidaritást vállalt Halmayval s elhatározta, hogy a polgári szabadság ily otromba megsértése miatt elégtételt fog szerezni.

Elkobzott hírlap.

Budapest, okt. A budapesti kir. ügyészség megkezdte az elkobozási ciklust. Ráfeküdt a szókimondó újságokra. Így ma a Független Magyarországi című napilapot „Katonák” c. vezércikke miatt elkobozta.

A cár utazása.

Pétervár, okt. 2. Miklós cár családjával az éjjel Péterhofba érkezett.

A batumi rendülés.

Batum, okt. 2. A rendőrség abban a negyedben, amelyben a naftaraktárak voltak, több gyárat átkutatott és az egyikben nagy mennyiségű fagyvert és lőszert talált. A helyőrség megerősítésére újabb csapatok érkeznek. A csapatok számát 25,000 főre akarják felemelni.

Segély a sztrájkolókra.

Páris, okt. 2. A posta távirda és telefon segédhivatalnokai elhatározták, hogy érdekeik megvédésére szindikátust alakítanak és más szakok sztrájkoló munkásainak támogatására segélypénztárt létesítenek.

Sikkasztó főfelügyelő.

Temesvár, okt. 2. Nagy feltűnést keltett itt ma Imre Kálmán selyem tenyészési főfelügyelőnek letartóztatása. Imrét nagyobb összegű sikkasztásért fogták el.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, okt. 2.

Buzakínalat mérsékelt, vételkevesés. Búgyadt irányzat mellett 15.000 méter mázas került forgalmukra 5-10 fillérrel olcsóbb árakon. Egyébb gabonák nem nyúgottak. Idő: esős.

Búza októberre	15.66-68.
„ áprilisre	16.44-46.
Ross októberre	12.96-98.
„ áprilisre	13.58-60.
Szab októberre	12.42-44.
„ áprilisre	12.86-88.
Tengeri májusra	13.20-22.
Repece 1906. augusztusra	24.40-60.

Törvényszék.

A hitvesgyilkost elítélték.

— Esküdtszéki főtárgyalás. —
— okt. 2.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni törvényszék, esküdtbírósága tegnap fejezte be Mucza János egykori lakos bűnperének napok óta tartó tárgyalását. A tárgyalás iránt kezdetül végig óriási volt az érdeklődés. Különösen ma az ítélet kihirdetésénél zsúfolásig megtelt a tárgyalási terem. A hitvesgyilkos a földi bíraktól elvette büntetését. Az esküdtbíróság megállapította a bűnösségét s ez alapon a törvényszék ítéletet hozott. Egyetlen enyhítő körülmény, állott a gyilkos mellett s ez a felesége iránt érzett szerelme volt.

Ezt az igazságot a tanúk is megerősítették és így a törvényszék figyelembe vette a vádlott javára. De viszont beigazolódott az is, hogy a tragédiát, egyedül csak a férj okozta, aki durva és embertelen bánásmódjával elűldözte magától a szerencsétlen gyerek asszonyt.

A fiatal menyecske bálványozásig szerette őt és háromszor vissza tért hozzá.

Kivétel nélkül valamennyi tanúnak a vallomása inkább terhelő volt a vádlottra. Még a saját édesanyja sem tudott melegséget találni a fia számára és mert jót nem tudott volna kihallgatása esetén róla mondani, inkább élt törvényadta jogával és megtagadta a vallomást.

A tanukat egynek kivételével szombat estig kihallgatta a törvényszék. — Vasárnap délelőtt az orvosszakértők fejtették ki véleményüket, akik a vádlott elméleti állapotáról is nyilatkoztak és beigazolták, hogy teljesen épelméjű valaminthogy beszámítható állapotban, cselekedetének tudatában követte el tettét.

Az orvosszakértők véleménye után következett csak ma reggel az utolsó tanúnak, Hódossy Sándor egykori csendőrszervezetnek kihallgatása, aki elfoglaltsága miatt megkészt.

Hódossy vallomása újabb terhelő adatokkal szaporította a vádlott bűnössége mellett felhalmozott bizonyítékokat.

Elmondja a tanu, hogy rosszviselétü embernek ismerte mindig Mucza Jánost, aki ellen elkövetett dolgaiért állandóan voltak bűnvádi feljelentések. Néhány nappal feleségének meggyilkolása előtt is beszélt a vádlottal és intette, hogy ne járjon a felesége után és különösen ne közeledjék az apósa házához. Mikor tettét elkövette ő fogta el a vasuti állomásnál éppen amikor a Budapest felé induló vonatra fel akart szállni.

A csendőrszervezet kihallgatása után a fegyverszakértőknek az elfadását hallgatta meg a törvényszék. Majd a déli órákban a kérdések megválaszolására került a sor.

Délután megkezdődtek a perbeszédék. Szabó Bertalan ügyész meggyőző szavakkal mutatott rá a vádlott bűnösségére és kéri a törvényszék, a legszigorubb büntetést a btk. 279. szakaszát alkalmazni szándékos emberölés büntetést életfogytiglani fegyházát.

Dr. Csath Zsigmond hatáskörös védőbeszédében sok enyhítő körülmény felhozásával az erős felindulásban elkövetett emberölésért enyhébb büntetést a btk. 281. szakaszának kéri alkalmazását.

A perbeszédék végétével az esküdtek tanácskozási szünetre vonultak. Késő este hozták meg a verdiktet, mely szerint a törvényszék által feltett három kérdés közül az I. és II-ra 7-nél több igennel, a III-ikra pedig egyhangulag igenlően válaszoltak. A verdikhozatal után esti 8 órakor kihirdette az elnök az ítéletet, mely szerint a vádlottat szándékos emberölésért 10 évi fegyházzal sújtotta. Enyhítő körülménynek tudta be a törvényszék a vádlott beismerő vallomását.

Az elítélt az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

Szerkesztői-posta.

Sz. G. Gróf Apponyi Albert 1846-ban, báró Bánffy Dezső 1843-ban, gróf Andrássy Gyula 1860-ban, Kossuth Ferenc 1841-ben születtek. — Egyszóval elég fiatalok arra, hogy — várhassanak. Ő Felsége 75 esztendő.

„Petur“ Retur.

Kávéházi élet. Sok igazság van benne, a részletek azonban a rendőrségre, nem reánk tartoznak.

Auspitz Henrik (Nagyvárad.) Rossz auspiciyumok közt fordult hozzánk.

„Itt élned halnod kell!“

— Regény. —

Irtá: Inotay Béla. 14.

I.

A vár és a kunyhó.

— Az én anyám, a mint tudvalevő, nem szólhatott bele az illem formákba e ezért nem tudta, hogy magányos lánynak nem illik fiatalurakkal sétálgatni. Bár a tekintetben angol lány vagyok, ki egy Serénk karján bátran és bizton sétálok be a világot. Hanem aztán tud valamit az én édesanyám, a mit a Serénk ház nagy asszonyai sem különben. És ezt a tudományt keresem most kegyednél édes néni!

— Nálam? Tudományt? A mit az én Zsófi néni csak úgy megtaul, mint Serénkné? De hát minek akkor a fölösleget keresni?

— Szeretetről, az anya szeretetről van szó. Hiszen csak tud arról, hogy engem ma Aladár megkért?

— Késékvül! És maga, édes Elza, a legfurfangosabban és igen szellemesen ki-kosarazta!

— Korántsem néni! Föltételt kötöttem ki. Hiszen ezt is közölte Aladár néni-kémmel! Mert ne lennének mindnyájan boldogok, a kik ebben a két házban vagyunk összegyűjtve...

Figyeljünk meg a jelenlevőket. Aladárt, a ki pompásan mulat a hölgyek csatározásán s majd hogy kezét nem esókol Elzának, annyira inponálnak azok az erős riposztok, a tétova nélküli, a kitéréseket nem tűró célfele haladás. Elza, a ki mindent igen természetesen talál, a mibe kezd, ebben a kívánságban sem talál semmi különöset. Inkább csodálkozni látszik, hogy ime, itt megint találkozik egy Makaos vénasszonnyal, a kit nem lehet érvekkal meggyőzni. Béla szomorú mert ő költő, a ki a cselekvő alakok jelleméből s a körülményekből képes megszöni az egész mesét, tehát előre látja a dolgok kifejlését. Innen van tehát, hogy a költők, írók többnyire passzív természetek.

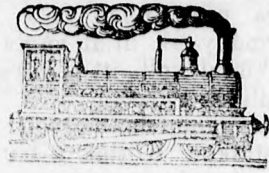
Minek akció, ha az ember úgy is előre érzémi az egyedül valószínű kifejlés?

A báróné el van képedve ennyi tulajdajtság, ennyi vakmerőség fölött.

— Hát édes Elza, kezdi végre jót nem jéső nekivörő ödéssel, az egyik házban mi vagyunk összegyűjtve, nemde? A másikban pedig Zvolenszkyék beszélgetnek zengzetes tót nyelven ugy-e bár?

Aladár méris csak jónak látja közbejépní, mert itt alighanem baj lesz. Tréfára igyekezővén a dolgot fordítani.

(Folyt. köv.)

MAGYAR

Állam vasutak menetrendje

1905. május hó 1-től.

Debrecenből indul:		óra	perc	
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	46	
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57	
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	3	30	
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	25	
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—	
Csak Szatmár (gyorsvonat) —	d. u.	6	55	
Csak Szatmár (teher v. sz. sz.) —	este	8	24	
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.) —	d. u.	12	11	
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8	51	
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7	17	
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	36	
	m. á. vasutól	reggel	5	35
	vásártérrel —	reggel	5	44
	m. á. vasutól	d. e.	8	09
	vásártérrel —	d. e.	8	16
H.-Böszörmény	m. á. vasutól	d. u.	11	11
B.-Sz.-Mihály	vásártérrel —	d. u.	11	20
felé	m. á. vasutól	d. u.	4	41
	vásártérrel —	d. u.	4	54
	m. á. vasutól	este	7	—
	vásártérrel —	oste	7	07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	85	
F.-Abony felé vásártérrel —	reggel	4	56	
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56	
O.-Kócs — Polgár felé vásártérrel	d. u.	5	16	
Derecske — N.-Léta felé — —	reggel	9	35	
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4	51	
Bpestre érkezik:				
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50	
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40	
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45	
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35	
Budapestről Debrecenbe indul:				
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25	
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—	
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35	
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—	
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15	
Debrecenbe érkezik:				
Budapest felől (sznmélyvonat)	d. u.	8	29	
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	6	40	
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2	24	
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	3	29	
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46	
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	57	
Szatmár — M.-Szegedről — —	d. e.	4	31	
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10	11	
Csak M.-Szigetről — — —	este	6	43	
Szatmár felől — — —	este	8	04	
Kassa — Miskolc felől — — —	d. e.	8	19	
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs	este	11	31	
	vásártérre —	reggel	7	33
B.-Sz.-Mihály	mávasuthoz	d. e.	7	40
H.-Böszörmény	vásártérre —	este	6	22
felől	mávasuthoz	este	6	28
	vásártérre —	d. u.	3	29
	mávasuthoz	d. u.	3	35
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7	44	
F.-Abony felől m. á. vasuthoz	d. u.	7	54	
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25	
O.-Kócs — Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35	
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7	15	
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	3	18	

Szőlővessző

A világhírű

"Delawáre"
adja a legjobb bort!
Oltani permetezni nem kell!
a szőlészeti kincse.

A phyloxera ellen áll!
Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.
Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Nagymennyiségű sima és gyökeres Delawáre vessző eladás

Cim:

Szigyártó és Takáts

Telep: Alsó Seged

Központi iroda: **Felsősegesd**
Somogy-m

Anyák!

Óvjátok gyermekeiteket a hátgerinc elgörbülésétől
Hátgerinc elgörbülésben szenvedők

5 éves leány műtöz a fűző alkalmazásával.
alkalmazása előtt sával.
Keleti J. testgyógyászati műintézete készít a legolcsóbb gyári árk mellett:

Műfűzőket,

Hessing vagy Dollinger tanár rendszere szerint hátgerinc stb. elferdülésének gyógykezelésére;

Egyenestartók

hanyag testtartás megállítására;

Melfűzőket

plastikai párnázással stb.

Járó- és támgépeket,
Loenz tanár és Hessing rendszere szerint, a boka és csipőizület gyulladásánál stb.

Műlábakat és műkezeket

a legtökéletesebb technikai kivitelben, több évi jótállás mellett! — **Gyógy-szobatorna készülékek,** valódi amerikai és angol gyártmány, nagy választékban!

Kérjen ingyen és bérmentve legújabb képes árjegyzéket

Keleti J. orvosi műszer-gyáros!
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-konós keménypadló számára.

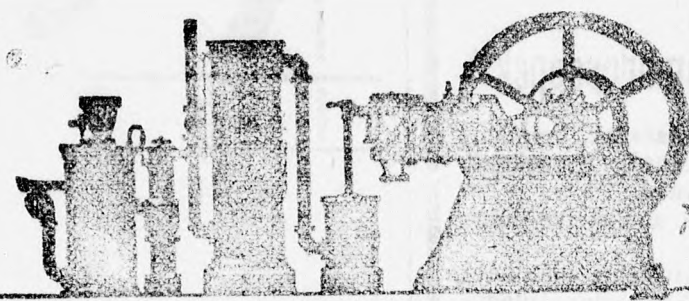
Keil-féle „Glasur“ fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Borsos Kata cégnél Debrecen.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin és petrolium-motorok és locomoblok, szivó-gáz-motorok, 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Kétszemes gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Alkalmi ajánlat!

Mostani időnyre van szerencsém a becses virág kedvelőknek ajánlani igen nagy készletemet szép szobai Pálmákból és növényekből, melyeket igen olcsó árban becsátok helyszükre miatt eladásra. Továbbá élő virág csokrokat és koszorukat legjobb ízléssel kiállítva, melyek elkészítéséhez egy ügyes virágkötőt Bécsből hozattam.

Jacint hagymák frissek megérkeztek, szépek és erősek, jó eredményt várhatunk! Becses és tömeges megrendeléseket kérve vagyok kiváló tisztelettel

Jacelt János mag és virágkereskedő
Debrecenben.

Videki megrendeléseket pontosan elkészítik és csomagolásra nagy gond fordítanak.

Egyedüli gőzbutorgyár

Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba berendezések a legegyszerűbbtől a fényűzésig a legszolidabb kivitelben legújtanysabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főtér.

A Horváth féle
gőzfűrészt telepen vágott tölgytüzifa 100 kilogrammonként 75 korért kapható.
Nagyobb vételnél árkedvezmény.

DONOGAN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Megérkeztek raktárra az
őszi divat ujdonságaiDivat helmék
Angol flanellek
Posztók Costümre
Mosó velezek stb. stb.

Külön szőnyeg osztály.

„Hollandi gyomorcsseppek“

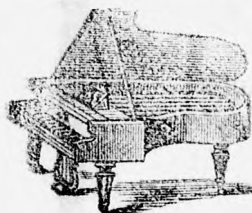
a legkitünőbb háziaszer minden-
nemű gyomorfájásnál, gyomorgörcsnél,
emésztési zavaroknál.Használati utasítás mellékelve min-
den üveghez.Kéznel tartása kiválóan ajánlható
oly egyéneknek, kik nyaralni, utazni
mennek vagy akik tanyákon vagy
kis faluban tartózkodnak, hol baj
esetén orvosi segítséghez azonnal nem
juthatnak.

1 üveg „hollandi csepp“ ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő gyógyszerárában

DEBRECEN, városházzal szemben.

Zongorák,
Fianinok,
Harmoniumok és
Cimbalmok

a legnagyobb választékban

részlet fizetésre is kaphatók
Schmidt S.

Zongora és zenemű raktárában.

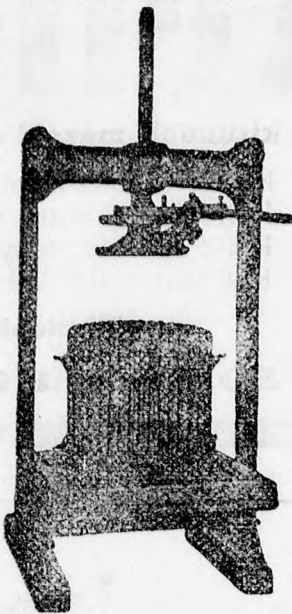
Az elmúlt
rendkívüli
száraz nyár
folyamán
ismét a

Küküllőmenti

Első szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: Gaspari Frigyes Medgyes, 25 N.-Küküllőmegye)
volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait
órási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel ön-
tözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep amely
ez évben is valóban szép és minden tekintetben
kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.
Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve.

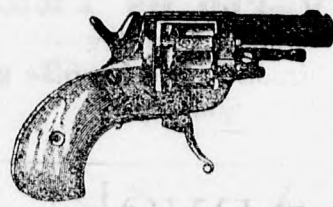
„Ursus“

a legtekélyesebb vasgerenda szerkezetű szabadalmazott
borsajtó. Felső nyomással, a törköly egy darabban vehető
le, a must vasrészekkel nem érint-
kezik s így a bor megfeketedése
kizárva. Legmagasabb nyomóké-
pesség. Hóni gyártmány.Budweiszi és honi gyártmá-
nyu porcellán, valamint meidinger-
köpeny és öntöttvaskályhák,
minden szerkezetű vas és porcellán-burkolatu konyhák.Vadászfégyverek és felszerelések revolverek, hüve-
lyek. Lőpor áruda Ujdonság! Browning rendszerű is-
métlő-gegyver 1903. minta.

Képes ártap ingyen és bérmentve.

TÓTH GYULA

Debrecen, Piac-utca 20-27.

Vezérszó Minden darab szappan a Schicht (szappan)
tisztá és ment káros alkatrésztőlJótállás: 25.000 koronát fizet Schicht Gy. és K. cég
Aussigban bárkinek, a ki bebizonyítja
hogy szappana a „Schicht“ névvel valamely létes-
keveréket tartalmaz.

SCHICHT-szappan!

„Szarvas“ vagy kulcsszappant)

használjuk

kiváló hatásu tulajdonsága miatt

előnyös eredménnyel

bármí mosási célra, ugymint:
saját használatra
minden ruhaneműnél
és

mindenhez

a mi egyáltalában mosva lesz.

Legolcsóbb és legjobb sorsjegyek

3% Magyar Jelzalog Hitelbank nyeremény sorsjegyek.

3 huzás évenként: a legközelebbi f. é. június hó 25.

3 főnyeremény évenként 200.000, 100.000, 100.000 kor.

3% évente 6 korona kamat jövedelmezőség.

100 drb.

ily 3%-os magy. jelz. nyer. sorsjegy megvásárlására egy társaságot alakítottunk
50 tag részére, oly formán, hogy minden tag

25 havi 10 frtos részlet befizetése ellenében

jogot szerez, az időközi esetleges nyereményekre, a teljes befizetések után pedig
2 drb eredeti

3% magy. jelz. nyerem. sorsjegyre illetve nyeremény jegyre.

Csak rövid ideig fogad el előjegyzéseket a

Debreceni Ipar és Kereskedelmi bank.